

projekt z dnia 18 czerwca 2009 r.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾**

z dnia 2009 r.

**w sprawie zniesienia niektórych oddziałów Straży Granicznej oraz zmiany rozporządzenia
w sprawie utworzenia oddziałów Straży Granicznej**

Na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Znosi się następujące oddziały Straży Granicznej:

- 1) Łużycki Oddział Straży Granicznej z siedzibą w Lubaniu;
- 2) Pomorski Oddział Straży Granicznej z siedzibą w Szczecinie.

§ 2. W rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie utworzenia oddziałów Straży Granicznej (Dz. U. Nr 152, poz. 1733, z późn. zm.³⁾) w § 1 wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) Nadodrzański Oddział Straży Granicznej z siedzibą w Krośnie Odrzańskim, obejmujący wchodzące w skład województwa dolnośląskiego powiaty: bolesławiecki i zgorzelecki, województwo lubuskie, województwo wielkopolskie oraz wchodzące w skład województwa zachodniopomorskiego powiaty: choszczeński, drawski, goleniowski, gryfiński, łobeski, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki, szczecinecki, świdwiński, wałecki, miasto na prawach powiatu Szczecin oraz obszar morskich wód wewnętrznych na rzece Odrze na północ od granicy morskiego portu handlowego Szczecin do linii prostej łączącej brzegi Zalewu Szczecińskiego, przechodzącej przez boję „TN-C” północnego toru podejściowego do portu Trzebież i stawę „N” na wyspie Chelminek,”;

2) uchyla się pkt 4;

3) uchyla się pkt 8;

4) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) Sudecki Oddział Straży Granicznej imienia Ziemi Kłodzkiej z siedzibą w Kłodzku, obejmujący województwo dolnośląskie z wyłączeniem powiatów: bolesławieckiego i zgorzeleckiego,”.

§ 3. W okresie od dnia 1 października 2009 r. do dnia 30 grudnia 2009 r.:

- 1) Łużycki Oddział Straży Granicznej z siedzibą w Lubaniu obejmuje wchodzące w skład województwa dolnośląskiego powiaty: lubański oraz lwówecki;
- 2) Nadodrzański Oddział Straży Granicznej z siedzibą w Krośnie Odrzańskim obejmuje województwo lubuskie, województwo wielkopolskie oraz wchodzące w skład województwa dolnośląskiego powiaty: bolesławiecki i zgorzelecki;
- 3) Sudecki Oddział Straży Granicznej imienia Ziemi Kłodzkiej z siedzibą w Kłodzku obejmuje województwo dolnośląskie z wyłączeniem powiatów: bolesławieckiego, lubańskiego, lwóweckiego oraz zgorzeleckiego.

§ 4. Prawa i obowiązki wynikające z umów i porozumień, których podmiotem był:

- 1) Komendant Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej przejmuje:
 - a) Komendant Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, w zakresie swojej właściwości terytorialnej,
 - b) Komendant Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej, w zakresie swojej właściwości terytorialnej;
- 2) Komendant Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej przejmuje Komendant Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej.

§ 5. 1. Sprawy wszczęte i niezakończone przez Komendanta Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej:

- 1) przed dniem 1 października 2009 r., prowadzone na obszarze, który objęty jest właściwością Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z siedzibą w Krośnie Odrzańskim, są prowadzone przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej;
- 2) przed dniem:
 - a) 1 października 2009 r., prowadzone na obszarze, który objęty jest właściwością Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej imienia Ziemi Kłodzkiej z siedzibą w Kłodzku,
 - b) 31 grudnia 2009 r., prowadzone na obszarze, który objęty jest właściwością Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej imienia Ziemi Kłodzkiej z siedzibą w Kłodzku - są prowadzone przez Komendanta Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej.

2. Sprawy wszczęte i niezakończone przez Komendanta Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej przed dniem 31 grudnia 2009 r., są prowadzone przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 31 grudnia 2009 r., z wyjątkiem § 3, § 4 pkt 1 lit. a, § 4 pkt 1 lit. b w zakresie dotyczącym właściwości określonej w § 3 pkt 3, § 5 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a, które wchodzi w życie z dniem 1 października 2009 r.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH

I ADMINISTRACJI

- 1) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 216, poz. 1604).
- 2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 170, poz. 1218, z 2007 r. Nr 57, poz. 390 i Nr 82, poz. 558, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 195, poz. 1199, Nr 216, poz. 1367 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120.
- 3) Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 186, poz. 1822, z 2004 r. Nr 150, poz. 1590 i Nr 219, poz. 2228, z 2005 r. Nr 153, poz. 1283, z 2007 r. Nr 151, poz. 1079 oraz z 2009 r. Nr 71, poz. 615.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zniesienia niektórych oddziałów Straży Granicznej oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia oddziałów Straży Granicznej został opracowany na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 234, poz. 1997, z późn. zm.). Wskazany przepis stanowi upoważnienie dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych do tworzenia i znoszenia oddziałów Straży Granicznej, z uwzględnieniem nadania im nazwy, określenia siedziby oraz terytorialnego zasięgu działania.

Przygotowanie przedmiotowego projektu stanowi etap realizacji: „Założeń wieloletniej koncepcji funkcjonowania Straży Granicznej (2009-2015)” zaakceptowanej przez pana Grzegorza Schetynę – Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w dniu 24 lutego 2009 r., które przyjmują przekształcenie Straży Granicznej w nowoczesną służbę graniczo – imigracyjną.

Proces przekształceń został zapoczątkowany na etapie przygotowań Rzeczypospolitej Polskiej do członkostwa w Unii Europejskiej, a następnie do pełnego stosowania dorobku prawnego Schengen. Zniesienie kontroli granicznej osób na granicach wewnętrznych skutkuje potrzebą reorganizacji formacji, z uwzględnieniem specyfiki form i metod pełnienia służby w związku z nowymi zadaniami Straży Granicznej.

Nowe zadania determinujące zwiększenie ilości działań realizowanych na terytorium kraju, zostały wprowadzone ustawą z dnia 24 października 2008 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

Uwzględniając powyższe zmiany, Straż Graniczna po przekształceniu w nowoczesną służbę imigracyjną, oprócz realizowanych aktualnie zadań w zakresie ochrony granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego, będzie wykonywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej następujące zadania w zakresie przeciwdziałania i zwalczania nielegalnej migracji:

- 1) kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) kontrolę legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców oraz prowadzenia przez nich działalności gospodarczej,
- 3) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych, sprawdzanie lokali wskazanych przez cudzoziemców jako miejsce pobytu oraz wykonywanie innych czynności związanych z weryfikacją informacji zawartych przez cudzoziemców we wnioskach o pobyt na terytorium RP,
- 4) udział w czynnościach związanych z ubieganiem się o wydanie wizy, w tym wydawanie zezwoleń na przekroczenie granicy (wizy, przepustki marynarskie),
- 5) rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców w zakresie dotychczasowej właściwości Straży Granicznej oraz rozszerzone o przestępstwa handlu ludźmi oraz umożliwienia lub ułatwienia pobytu na terytorium RP,

- 6) przyjmowanie wniosków o nadanie statusu uchodźcy,
- 7) doprowadzanie cudzoziemców do granicy państwa oraz od granicy do portu lotniczego lub morskiego państwa powrotu,
- 8) organizowanie wspomaganych powrotów dobrowolnych zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu z dnia 12 lipca 2005 r. między Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji a Międzynarodową Organizacją do Spraw Migracji w sprawie współpracy w zakresie dobrowolnych powrotów cudzoziemców opuszczających terytorium RP,
- 9) realizowanie zobowiązań wynikających z członkostwa Polski w UE/Schengen oraz umów dwustronnych, w tym umów o przyjmowaniu i przekazywaniu osób, oraz Rozporządzenia Rady (WE) Nr 343/2003 z dnia 18 lutego 2003 r. ustanawiającego kryteria i mechanizmy określania Państwa Członkowskiego, które jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego w jednym z Państw Członkowskich przez obywatela kraju trzeciego (Dz. Urz. UE L 050 z 25.02.2003, str. 1),
- 10) prowadzenie ośrodków strzeżonych i aresztów celu wydalenia cudzoziemców,
- 11) ochrona szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu międzynarodowym przed przestępczością, której zwalczanie należy do właściwości Straży Granicznej, w tym wykonywanie wart ochronnych na pokładzie samolotów (sky-marshale).

Trwający proces przekształceń Straży Granicznej determinuje także zmiany o charakterze organizacyjno-strukturalnym.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie utworzenia oddziałów Straży Granicznej (Dz. U. Nr 152, poz. 1733, z późn. zm.) aktualnie funkcjonuje 12 oddziałów Straży Granicznej. Zgodnie z „Załoženiami wieloletniej koncepcji” liczba ta do 2015 r. ma ulec zmniejszeniu do 9 poprzez sukcesywne znoszenie oddziałów na granicy wewnętrznej UE/Schengen i formowanie oddziałów o rozszerzonym terytorialnym zasięgu działania – po jednym oddziale na granicy zachodniej z Republiką Federalną Niemiec i granicy południowo-zachodniej z Republiką Czeską.

Planowane w 2009 roku zmiany w zakresie znoszenia oddziałów, zawarte w przedmiotowym projekcie rozporządzenia, będą przeprowadzone etapami. Pierwszy etap zakłada przejście z dniem 1 października 2009 r. przez Nadodrzański Oddział Straży Granicznej części terytorialnego zasięgu Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej, stanowiącego obszar przylegający do granicy państwowej na odcinku z Republiką Federalną Niemiec, i jednocześnie przejście części terytorialnego zasięgu Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej przez Sudecki Oddział Straży Granicznej. Kolejny etap obejmuje zniesienie z dniem 31 grudnia 2009 r. Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej i przejście pozostałej części terytorialnego zakresu jego działania przez Sudecki Oddział Straży Granicznej oraz zniesienie Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej i przejście z tą datą terytorialnego zasięgu działania tego oddziału przez Nadodrzański Oddział Straży Granicznej.

Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zniesienia niektórych oddziałów Straży Granicznej oraz zmiany rozporządzenia w sprawie

utworzenia oddziałów Straży Granicznej w § 1 zawiera regulacje dotyczące zniesienia Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej i Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej. Kolejny przepis § 2 wprowadza zmiany w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 grudnia 2001 r. w sprawie utworzenia oddziałów Straży Granicznej, polegające na określeniu terytorialnego zasięgu działania oddziałów: Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, wyznaczonego w wyniku przejęcia dotychczasowego zasięgu działania znoszonych oddziałów Łużyckiego i Pomorskiego (§ 2 pkt 1) oraz Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej, po przejęciu części zasięgu znoszonego Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej, stanowiącego obszar przylegający do granicy państwowej na odcinku z Republiką Czeską (§ 2 pkt 4). Zmiany w § 2 pkt 2 i 3 mają charakter porządkowy i dotyczą uchylecia przepisów stanowiących podstawę działania znoszonych oddziałów.

W przepisie § 3 określony został terytorialny zasięg działania oddziałów w okresie przejściowym (od dnia 1 października 2009 r. do dnia 30 grudnia 2009 r.): Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej do dnia kiedy nastąpi jego zniesienie (pkt 1), Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej do czasu zniesienia Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej i przejęcia jego terytorialnego zasięgu działania (pkt 2) oraz Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej po przejęciu części zasięgu Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej, do czasu zniesienia Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej i przejęcia pozostałej części zasięgu działania tego oddziału (pkt 3).

Kolejne przepisy § 4 i 5 dotyczą uregulowania spraw pozostających w toku, określają organy właściwe do ich dalszego prowadzenia i zakończenia, a także regulują kwestie następstwa prawnego w odniesieniu do praw i obowiązków pozostających w zakresie właściwości organów znoszonych oddziałów. Rozstrzygnięcie wskazanych kwestii w przepisach przedmiotowego rozporządzenia jest niezbędne, gdyż stanowi element gwarancyjny i informacyjny dla innych organów i podmiotów, w szczególności przed którymi toczą się postępowania albo realizujących postanowienia zawartych umów, których stroną byli komendanci znoszonych oddziałów.

Termin wejścia w życie rozporządzenia został określony w § 6, z uwzględnieniem etapowej koncepcji wprowadzania zmian organizacyjnych w zakresie znoszenia niektórych oddziałów Straży Granicznej.

Materia projektowanego rozporządzenia nie jest regulowana prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać rozporządzenie:

Rozporządzenie dotyczy funkcjonowania Straży Granicznej, w szczególności komendantów i oddziałów Straży Granicznej.

2. Konsultacje społeczne:

Projekt regulacji stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Projekt w ramach konsultacji został przekazany do Przewodniczącego Zarządu Zakładowego Związku Zawodowego Pracowników Cywilnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Przewodniczącego Krajowej Komisji Wykonawczej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy Straży Granicznej w stanowisku z dnia 5 maja 2009 r. poinformował o odrzuceniu przedmiotowego projektu w całości i wskazał na konieczność wstrzymania prac legislacyjnych w tym zakresie do czasu zakończenia sporu zbiorowego z Komendantem Głównym Straży Granicznej. Przedmiotem sporu jest wstrzymanie realizacji „Założeń wieloletniej koncepcji funkcjonowania Straży Granicznej (2009-2015)”, a przedmiotowy projekt rozporządzenia stanowi etap ich wdrażania. Wstrzymanie lub przesunięcie w czasie terminu wejścia w życie rozporządzenia, a tym samym dokonania zmian w strukturze organizacyjnej Straży Granicznej nie jest możliwe z uwagi na przyjęte i zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji terminy realizacji Założeń. W tym zakresie stanowisko powyższe nie zostało uwzględnione.

Natomiast uwaga szczegółowa dotycząca pozostawienia powiatu bolesławieckiego w zasięgu terytorialnym Placówki Straży Granicznej Zgorzelec została uwzględniona poprzez włączenie obu powiatów bolesławieckiego i zgorzeleckiego do terytorialnego zasięgu działania Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, co daje możliwość utrzymania wskazanej placówki w Zgorzelcu w jej dotychczasowym kształcie.

Związek Zawodowy Pracowników Cywilnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji nie zgłosił uwag do przedmiotowego projektu w ustawowym terminie.

3. Wpływ rozporządzenia na dochody i wydatki budżetu państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Wejście w życie rozporządzenia spowoduje dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa oszacowane na przeszło 5.500.000 zł w bieżącym roku, obejmujące:

- należności z tytułu odejścia ze służby funkcjonariuszy oraz zwolnienia pracowników znoszonych oddziałów, które wyniosą około 4.880.000 zł,
- świadczenia z tytułu prawa do lokalu mieszkalnego funkcjonariuszy, które wyniosą około 178.000 zł miesięcznie w bieżącym roku. W kolejnych latach świadczenia z tego tytułu wynosić będą około 2.135.520 zł rocznie,
- koszty związane z wykonaniem nowych tablic informacyjnych i pieczęci w wysokości ok. 5.000 zł,
- koszty związane z przygotowaniem infrastruktury umożliwiającej rozpoczęcie funkcjonowania specjalistycznego ośrodka szkolenia w Lubaniu tworzonego na bazie istniejącej Komendy Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej w wysokości około 500.000 zł,
- koszty w zakresie obserwacji technicznej mogące wyniknąć z przebazowania sprzętu, które będą niewielkie, a także w początkowej fazie likwidacji oddziałów - koszty związane z likwidacją lub przenoszeniem węzłów, rekonfiguracją systemu, zagospodarowaniem lub wybrakowaniem aktualnie wykorzystywanego sprzętu,
- koszty w zakresie łączności i informatyki, które będzie można oszacować po opracowaniu koncepcji organizacji łączności w Nadodrzańskim Oddziale Straży Granicznej zabezpieczającym granicę z RFN.

Powyższe wydatki związane z wejściem w życie przedmiotowego rozporządzenia będą finansowane z części 42 - Sprawy wewnętrzne.

Ponadto założono zmniejszenie wydatków w związku z oszczędnościami jakie mogą powstać z tytułu zagospodarowania dotychczasowych zasobów sprzętu łączności i informatyki Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej i przekazania go do użytku w innych jednostkach organizacyjnych.

W pozostałym zakresie oszczędności jakie mogą powstać w wyniku zmian organizacyjnych związanych ze zniesieniem oddziałów Straży Granicznej będą przeznaczone na utrzymanie odpowiedniej infrastruktury w jednostkach organizacyjnych odpowiedzialnych za ochronę odcinków granicy państwowej stanowiącej granicę zewnętrzną Unii Europejskiej oraz placówkach na terenie kraju, przed którymi stawiane są nowe zadania, w szczególności kontrola legalności zatrudnienia cudzoziemców. Zgodnie z „Załoženiami wieloletniej koncepcji funkcjonowania Straży granicznej (1009-2015)” zmiany w strukturze organizacyjno-etatowej mają następować w ścisłej korelacji z właściwym wykorzystaniem posiadanych zasobów kadrowych poprzez dokonanie przesunięć funkcjonariuszy ze znoszonych jednostek do innych jednostek. W przypadku pracowników, którzy mają znaleźć zatrudnienie w Policji lub Państwowej Straży Pożarnej, zawarte w tym zakresie porozumienia przewidują zmiany w limitach zatrudnienia oraz wydatków na zatrudnienia w 2010 r., kosztem ograniczenia planu zatrudnienia i wydatków Straży Granicznej, a także refundacje kosztów zatrudnienia ze środków Straży Granicznej w przypadku konieczności utworzenia stanowiska dla pracowników we wskazanych służbach. W odniesieniu do wydatków pozapłacowych planowane jest wykorzystanie środków finansowych uzyskanych w wyniku zniesienia oddziałów na częściowe pokrycie kosztów utrzymania obiektów byłych przejść

granicznych przejętych przez Straż Graniczną od wojewodów, przeznaczonych na siedziby placówek, punkty kontaktowe lub punkty do przekazywania osób.

4. Wpływ projektowanej regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy:

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało wpływ na rynek pracy.

W związku ze zniesieniem Łużyckiego Oddziału Straży Granicznej i Pomorskiego Oddziału Straży Granicznej, uwzględniając aktualny stan zatrudnienia pracowników w tych jednostkach, ilość pracowników, którzy nie znajdą zatrudnienia w nowej strukturze organizacyjnej szacuje się na 152 osoby, w tym:

- 1) pracownicy korpusu służby cywilnej - 66 osób,
- 2) pracownicy na stanowiskach pomocniczych i obsługi – 86 osób.

Uwzględniając aktualną ilość stanowisk funkcjonariuszy oraz możliwość przeniesienia funkcjonariuszy do pełnienia służby w podległych placówkach Straży Granicznej, jak również do Policji prognozuje się, że po reorganizacji, konieczne może być dodatkowo zwolnienie około 154 funkcjonariuszy.

6. Wpływ projektowanej regulacji na sytuację i rozwój regionalny:

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.